

Deklarace ke zdravému životnímu stylu

Vztah mezi správnou výživou a zdravím je komplexní a dlouhodobý. Významný vliv hrají nejen samotné stravovací návyky, ale také pohybová aktivita a další faktory životního stylu. Pro zlepšení zdravotního stavu populace je potřebný multioborový přístup a spolupráce a v neposlední řadě také součinnost a vůle každého jedince - spotřebitele.

Potravinářský průmysl si uvědomuje svoji významnou roli a je připraven se podílet nejen na zlepšování nabídky potravin a jejich nutričního složení, ale také přispívat ke zlepšování informovanosti spotřebitele a podporovat pohybovou aktivitu.

Výrobci potravin, členové Potravinářské komory České republiky, České technologické platformy pro potraviny a Platformy pro reformulace, se rozhodli aktivně podpořit Zdraví 2030 – Strategický rámec rozvoje péče o zdraví v České republice do roku 2030, zejména pak strategický cíl 1. „Ochrana a zlepšení zdraví obyvatel“ a specifický cíl 1.2. „Prevence nemocí, podpora a ochrana zdraví, zvyšování zdravotní gramotnosti“, a to prostřednictvím naplňování Deseti pilířů výživové politiky potravinářského průmyslu. Obdobně přistupují výrobci k podpoře Akčního plánu realizace Strategie bezpečnosti potravin a výživy 2030, strategický cíl 1, bod 3 Vzdělaný spotřebitel má možnost informované volby.

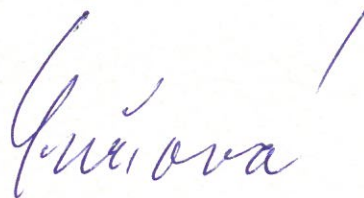
Členové Potravinářské komory České republiky se zavazují vyvíjet aktivity v jednotlivých bodech Deseti pilířů výživové politiky potravinářského průmyslu, tyto aktivity průběžně doplňovat, aktualizovat a vyhodnocovat a výsledky sdílet s resortem Ministerstva zdravotnictví ČR, médií a odbornou i laickou veřejností.

Ministerstvo zdravotnictví ČR v souladu se závěry specifického cíle 1.2. „Prevence nemocí, podpora a ochrana zdraví, zvyšování zdravotní gramotnosti“ přislubuje podporovat aktivity Potravinářské komory České republiky prostřednictvím zajištění odborné spolupráce při naplňování a vyhodnocování Deseti pilířů výživové politiky potravinářského průmyslu.

Ing. Dana Večeřová
prezidentka

Potravinářská komora ČR

MUDr. Pavla Svrčinová, Ph.D.
náměstkyně pro ochranu a podporu veřejného zdraví,
hlavní hygienička ČR
Ministerstvo zdravotnictví ČR

Deset pilířů výživové politiky potravinářského průmyslu

1. Potravinářský průmysl podporuje zdravý životní styl

Vyvážená a pestrá strava a dostatek pohybové aktivity jsou nezbytným předpokladem pro zdravý a spokojený život. Co jíme a jakým způsobem jíme, je potěšení, ale i tak trochu věda. V dnešní době máme přístup k široké nabídce potravin, o které si ještě naši prarodiče mohli nechat jen zdát. Ale hektický moderní životní styl s sebou přináší nová rizika. Mnoho lidí se potýká s nadváhou související s nevyváženou stravou, nedostatkem pohybu a sedavým způsobem života, které ovlivňují jejich zdraví a celkovou kvalitu života.

Většina z nás si přitom chce užívat dobré jídlo a „jíst a žít s chutí“. K tomu je nutná pestrá nabídka potravin na trhu tak, aby si každý spotřebitel mohl sestavit vyvážený a pestrý jídelníček podle svých potřeb a preferencí. Každá potravina má své místo v jídelníčku, rozhodující je vyvážený příjem s ohledem na individuální životní styl.

Výrobci potravin v České republice si jsou vědomi své možnosti napomoci zlepšení zdraví spotřebitelů právě širokou nabídkou svých výrobků (jak těch „standardních“, tak těch, ve kterých došlo ke snížení některých živin, snížení energetické hodnoty či vylepšení nutričního složení) a také prostřednictvím vzdělávání a zlepšování informovanosti spotřebitele, podporou pohybové aktivity a mezioborovou spoluprací.

2. Potravinářský průmysl pracuje na vývoji a výrobě inovovaných a reformulovaných výrobků (zlepšení složení makronutrientů)

Potravinářský průmysl využívá nejnovějších vědeckých a technologických poznatků, aby mohl stále lépe reagovat na potřeby a přání spotřebitelů a uvádět na trh výrobky s vylepšeným složením. Soustředí se přitom zdaleka nejen na vylepšení senzorických vlastností, ale zejména se zabývá vylepšením struktury z hlediska zdravotního a výživového.

V nových recepturách dochází ke snížení obsahu cukru, tuku a soli nebo k vylepšení struktury a složení některých makronutrientů (např. navýšení obsahu bílkovin, vlákniny, nenasycených mastných kyselin). Změny probíhají buď formou reformulace – tedy vylepšením struktury stávajícího výrobku, nebo formou inovace – tedy uvedením na trh zcela nového výrobku s vylepšeným složením.

3. Potravinářský průmysl rozšiřuje nabídku o výrobky se zlepšeným obsahem (zlepšení složení mikronutrientů a dalších složek)

V oblasti zlepšování složení výrobků často nejde jen o makronutrienty (cukry, tuky a bílkoviny), ale také o využití technologií, které lépe zachovávají nebo zvyšují obsah vitaminů, minerálních látek a dalších látek, jako jsou například antioxidanty, vláknina, probiotika a další. Výrobci potravin také rozšiřují nabídku výrobků pro spotřebitele s potravinovými alergiemi a intolerancemi (např. bezlaktózové nebo bezlepkové výrobky).

4. Potravinářský průmysl nabízí různorodou škálu výrobků a balení

Zdravý životní styl znamená nejen dodržování obecně platných výživových doporučení, ale také individuální přístup. Každý člověk má jiné nutriční potřeby s ohledem na genetické předpoklady, způsob života a míru pohybové aktivity. Potravinářský průmysl proto nabízí širokou škálu výrobků a balení, které každému spotřebiteli díky povinně uváděným výživovým údajům na potravinách umožní sestavit si pestrý a vyvážený jídelníček. Tato nabídka zahrnuje vedle standardních výrobků i výrobky se sníženým obsahem energie, různé varianty porcí či výrobky balené jako jedna porce. Nabízejí se také znovu uzavíratelná balení umožňující spotřebiteli konzumovat výrobek postupně.

5. Potravinářský průmysl informuje spotřebitele nad rámec legislativních požadavků

K usnadnění výběru ze široké nabídky potravin na trhu poskytují výrobci celou řadu informací o nutričním složení výrobku: ať už přímo na obale (výživové údaje na 100 g / ml nebo na porci, údaje vztahované k referenční hodnotě příjmu) nebo prostřednictvím webových stránek, spotřebitelských linek či nejrůznějších brožur a materiálů. Výrobky inovované nebo reformulované s vylepšeným složením mohou být označeny logem „Reformulace roku“. Potravinářský průmysl zároveň podporuje možnost informované volby a včasného sdělování přesných a ověřených informací, čímž dochází k naplnění strategického cíle 1, bod 3.1 Akčního plánu realizace Strategie bezpečnosti potravin a výživy 2030, zároveň poskytuje spotřebitelům aktuální, přesné a srozumitelné informace.

6. Potravinářský průmysl propaguje své výrobky zodpovědným způsobem

Potravinářský průmysl se formou dobrovolných závazků a samoregulace rozhodl komunikovat se spotřebiteli zodpovědným způsobem. Ve spolupráci s Radou pro reklamu byl aktualizován etický kodex reklamy (část pro potravinářské výrobky a výrobky pro děti), řada firem se zavázala nezaměřovat reklamu na děti do 12 let. Závazky v oblasti zodpovědného marketingu shrnuje dokument „Deklarace k zodpovědné komerční komunikaci“.

7. Potravinářský průmysl vzdělává spotřebitele a veřejnost

Řešení fenoménu nezdravého životního stylu, nadváhy a obezity vyžaduje komplexní přístup zahrnující změnu stravovacích návyků v kombinaci s pravidelnou optimální pohybovou aktivitou. Vzhledem k nutnosti individuálního přístupu a vůle spotřebitele změnit své chování hraje vzdělávání a informovanost zvlášť významnou roli. Potravinářský průmysl vzdělává nejen dospělé, ale i dětskou populaci, vnímá také významnou roli rodičů, kteří určují stravovací návyky již od raného věku. Dlouhodobě vzdělává žáky pátých tříd základních škol v rámci speciálního vzdělávacího programu, který byl do roku 2020 znám pod názvem Hravě žij zdravě a od roku 2021 pod jménem „V rytmu zdraví“, zde PK ČR úzce spolupracuje s ministerstvem zdravotnictví. Pro páté třídy se jedná o soutěž a žáci jiných tříd, laická veřejnost mohou využít program libovolně pro vlastní vzdělávání ať individuální nebo skupinové. Potravinářský průmysl vítá osvětu a edukaci cílové skupiny dětí předškolního věku a žáků prvního stupně základních škol. Řada výrobců dále vydává za účelem zvyšování informovanosti spotřebitelů tematické publikace a brožury, či pořádá nejrůznější vzdělávací akce a soutěže. Potravinářský průmysl podporuje vzdělávání laiků a prohlubování znalostí profesionálů, čímž dochází k naplnění strategického cíle 1, bod 3.2 Akčního plánu realizace Strategie bezpečnosti potravin a výživy 2030. Snahou je v oblasti vzdělávání spotřebitelů vyvolat zájem o informace o potravinách u všech věkových a sociálních skupin obyvatel.

8. Potravinářský průmysl publikuje dosažené výsledky, vzdělává a sdílí zkušenosti navzájem mezi sebou

Potravinářská komora České republiky v reakci na sílící evropské i lokální snahy o zlepšení struktury potravin založila koncem roku 2016 Platformu pro reformulace, která navazuje na již léta fungující aktivity potravinářského průmyslu v oblasti zdravého životního stylu. Platforma představuje odborné fórum, v rámci něhož mohou členové diskutovat nad jednotlivými aktivitami a vzájemně sdílet zkušenosti, ať už prostřednictvím publikací, seminářů nebo webové stránky www.reformulace.cz.

9. Potravinářský průmysl podporuje zdravý životní styl a pohybovou aktivitu

Pestrá a vyvážená strava je jen jedním z elementů zdravého životního stylu. Jeho významnou součástí je také odpovídající pohybová aktivita. Potravinářský průmysl zavádí pohybové a wellness programy na svých pracovištích a podporuje komunitní pohybové aktivity.

10. Potravinářský průmysl spolupracuje s relevantními institucemi, akademickou obcí, odborníky a dalšími zúčastněnými stranami

Zvrátit trendy nesprávné výživy a nedostatku pohybové aktivity vyžaduje soustředěnou a integrovanou celospolečenskou aktivitu. Výrobci potravin spolupracují s dalšími resorty a institucemi (Ministerstvo zdravotnictví ČR, Ministerstvo zemědělství ČR, vědecká a výzkumná pracoviště, odborníci na výživu, média, distribuční síť, spotřebitelské a další organizace) při naplňování strategie Zdraví 2030, zejména v oblasti specifického cíle 1. 2. „Prevence nemocí, podpora a ochrana zdraví, zvyšování zdravotní gramotnosti“, a při podpoře aktivit zaměřených na vyvážené stravování a zdravý životní styl.